

OLIMPIADA DE BIOLOGIE

ETAPA JUDEȚEANĂ

7 MARTIE 2015

CLASA A XII-A

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

SUBIECTE:

I. ALEGERE SIMPLĂ

La următoarele întrebări (1-30) alegeți un singur răspuns corect, din variantele propuse.

- 1. A.R.N.-ul mesager:**
  - A. este liniar cu porțiuni bicatenare
  - B. poate constitui genomul retrovirusurilor
  - C. reprezintă 80-90 % din ARN-ul celular
  - D. atașează factori de eliberare
- 2. Gena Kibra influențează:**
  - A. creșterea viscerală
  - B. procesul de memorare
  - C. sinteza anticorpilor
  - D. exprimarea antigenelor HLA
- 3. Pneumococii tratați termic de Griffith erau:**
  - A. nevirulenți fără capsulă
  - B. virulenți cu capsulă
  - C. nevirulenți cu capsulă
  - D. virulenți fără capsulă
- 4. Adenina, spre deosebire de guanină:**
  - A. se leagă prin trei punți de hidrogen
  - B. este prezentă doar în ADN
  - C. aparține bazelor purinice
  - D. este complementară cu două pirimidine
- 5. Poziția P a ribozomului:**
  - A. formează legătura peptidică dintre aminoacizi
  - B. leagă ARN ribozomal de aminoacizi
  - C. atașează ARNt de aminoacidul specific
  - D. este situată pe subunitatea mare
- 6. Sindromul de cancer nonpolipozic colorectal ereditar poate afecta:**
  - A. plămânii
  - B. rinichii
  - C. mușchii
  - D. retina
- 7. Nu este enzimopatie:**
  - A. albinismul
  - B. alcaptonuria
  - C. hemofilia
  - D. fenilcetonuria

8. Cromozomul Philadelphia:

- A. aparține grupei C
- B. este submetacentric
- C. apare prin deleție
- D. este mai mare decât Y

9. Amorzele folosite în PCR sunt:

- A. oligonucleotide sintetizate „în vivo”
- B. fragmente bicatenare de nucleotide
- C. lanțuri monocatenare foarte scurte
- D. fragmente scurte de oligopeptide

10. Este caracter dominant:

- A. sprâncene subțiri
- B. gene scurte
- C. lobul urechii liber
- D. pielea albă

11. Factorul sigma:

- A. intervine în translație
- B. previne formarea buclei de replicare
- C. se atașează de ribozomi
- D. leagă ARN-polimeraza de ADN

12. În structura bazelor azotate purinice se află:

- A. un hexacicl cu 6 atomi de C
- B. legături triple între cicluri
- C. două cicluri cu câte 2 atomi de N
- D. o legătură cetonică în pentacicl

13. Copierea informației de pe o secvență de dezoxiribonucleotide pe o secvență de ribonucleotide se realizează:

- A. cu ajutorul factorului sigma
- B. după modelul semiconservativ
- C. în procesul de translație
- D. cu ajutorul reverstranscriptazei

14. În perioada G1 a interfazei:

- A. ARN-ul se dublează
- B. celulele sunt haploide
- C. ADN-ul este monocatenar
- D. cromozomii sunt monocromatidici

15. ARN nuclear mic:

- A. se sintetizează cu ajutorul ARN-polimeraza II
- B. în mod normal se notează *sno-RNA*
- C. intervine în maturarea ARN-m
- D. inactivează unul din cromozomii X

16. În reglajul genetic la procariote intervine:

- A. gena operatoare, situată înaintea promotorului
- B. gena reglatoare, care sintetizează corepresorul
- C. promotorul, cu rol în recunoașterea ADN – polimerazei
- D. represorul, o proteină ce se poate asocia cu operatorul

17. Conține ARN în genom și lipide în anvelopă :

- A. bacteriofagul T2
- B. virusul gripal
- C. virusul mozaicului tutunului
- D. virusul herpesului

18. Sindromul Prader-Willi se caracterizează prin:

- A. hipersociabilitate
- B. fotosensibilitate cutanată
- C. emotivitate accentuată
- D. apetit alimentar exagerat

19. Stabiliți asocierea corectă:

- A. cromozomul X – gene pentru înălțimea corpului
- B. cromozomul 6 – gene pentru grupele de sânge ABO
- C. cromozomul 9 – gena catepsin D pentru inteligență
- D. cromozomul 11- gena pentru factorul IX al coagulării

20. Translocațiile:

- A. constau în transfer de gene între cromozomi omologi
- B. pot apărea în zona unor situsuri fragile
- C. sunt condiționate de prezența telomerului pe cromozom
- D. stau la baza unor limfoame și a retinoblastomului

21. Imunoglobulinele:

- A. de tip M sunt cele mai numeroase
- B. sunt produse de plasmocite transformate în limfocite B
- C. de tip G pot străbate placenta la om
- D. sunt clasificate în funcție de lanțurile ușoare

22. ADN-ul de tip B:

- A. are o rotație a moleculei spre stânga
- B. prezintă 12 perechi de baze/pas de elice
- C. diametrul moleculei este de 19 Å
- D. prezintă o singură scobitură

23. Complexele majore de histocompatibilitate:

- A. aparțin mecanismului de apărare nespecifică a organismului
- B. se găsesc pe suprafața membranei unui număr redus de celule ale corpului
- C. contribuie la identificarea de către limfocite a structurilor *self* de cele *nonself*
- D. sunt produse de limfocitele B în contact cu anticorpii

24. Erwin Chargaff a determinat:

- A. reacția de polimerizare înlănțuită
- B. procesul de amplificare a unei molecule de ADN
- C. existența unor raporturi între bazele azotate A-T și G-C
- D. structura spațială a macromoleculei de ADN

25. Analiza enzimatică utilizată în genomica structurală, permite:

- A. obținerea de organisme transgenice
- B. determinarea structurii unei proteine
- C. separarea moleculelor într-un câmp electric
- D. evidențierea structurii tridimensionale a acizilor nucleici

26. Anticodonul:

- A. este situat alături de regiunea de recunoaștere și legare a aminoacidului
- B. este format din două secvențe a câte trei nucleotide
- C. servește ca loc de cuplare cu un codon din structura ADN-ului
- D. este plasat în bucla centrală a moleculei de ARNt

27. Limfocitele T și B intervin în răspunsul imun, astfel:

- A. limfocitele T-citotoxice inhibă limfocitele T și B efectoare
- B. limfocitele B reacționează la toate tipurile de antigeni liberi
- C. limfocitele T-helper intervin în formarea limfocitelor cu memorie
- D. limfocitele B produc interleukină

28. La bacterii, lactoza:

- A. blochează promotorul operonului
- B. se cuplează cu ADN-polimeraza
- C. inactivează represorul activ
- D. activează prima enzimă a operonului

29. Primul genom celular a fost descris la:

- A. *Haemophilus influenzae*
- B. virusul MS2
- C. bacteriofagul ϕ -X174
- D. *Escherichia coli*

30. Temperatura și timpul optim necesare pentru etapa de alungire în tehnica PCR, sunt:

- A. 68°C timp de 45 sec
- B. 72 °C timp de 30 sec
- C. 90°C timp de 5 min
- D. 72 °C timp de 45 sec

II. ALEGERE GRUPATĂ

La următoarele întrebări (31-60) răspundeți cu:

- A - dacă variantele 1, 2 și 3 sunt corecte
- B - dacă variantele 1 și 3 sunt corecte
- C - dacă variantele 2 și 4 sunt corecte
- D - dacă varianta 4 este corectă
- E - dacă toate cele 4 variante sunt corecte

31. Cromozomul X:

- 1. este prezent în sindromul Jacobs
- 2. este cel mai mare heterozom
- 3. se transmite pe linie paternă
- 4. conține gene comune cu heterozomul Y

32. Ribozomii se atașează de ARNm:

- 1. prin subunitatea mare
- 2. sub acțiunea enzimei ARN-polimeraza
- 3. cu ajutorul ATP-azei
- 4. după legarea aminoacizilor de ARNt

33. Antioncogenele normale:

- 1. codifică proteine cu rol de anticorpi
- 2. inhibă diviziunea celulară
- 3. se află în stare inactivă în genom
- 4. codifică proteine cu rol în apoptoză

34. Retroinhibiția enzimatică:

1. este un mecanism de represie
2. se realizează prin inhibarea izoleucinei
3. reprezintă un mecanism de feed-back negativ
4. are loc prin cuplarea represorului cu operonul

35. Din grupa retrovirusurilor fac parte:

1. bacteriofagii
2. virusul VMT
3. virusul gripal
4. virusul HIV

36. Alergenii pot fi:

1. anticorpi de tip Ig E
2. substanțe *non self*
3. sintetizate de histiocyte
4. o categorie de antigene

37. Primozomul este constituit din:

1. ADN-polimeraza
2. ADN-helicaza
3. ADN-topoizomeraza
4. ADN-primaza

38. Substituția guaninei cu timina în secvența ACT este o mutație:

1. punctiformă
2. non-sens
3. genică
4. silențioasă

39. Transpozonii:

1. pot fi transcriși în ARN
2. sunt fragmente de ADN
3. pot produce mutații genice
4. se pot insera oriunde în genom

40. Restrictele:

1. sunt enzime de restricție
2. au „capete lipicioase”
3. se mai numesc și amorse
4. migrează în câmpul electroforetic

41. Virusul herpetic are în moleculele acidului său nucleic:

1. numărul bazelor purinice egal cu numărul bazelor pirimidinice
2. suma bazelor cu adenină și citozină egală cu suma bazelor cu timină și guanină
3. numărul bazelor cu citozină egal cu numărul bazelor cu guanină
4. numărul bazelor cu adenină egal cu numărul bazelor cu uracil

42. Tipul A de ADN :

1. are molecula răsucită spre stânga
2. are 12 perechi de baze în pasul elicei
3. are diametrul moleculei de 18 Å
4. este întâlnit în concentrații saline mari

43. Transcripția și replicația ADN-ului, au în comun :

1. principiul complementarității
2. recunoașterea promotorului
3. utilizarea unor polimeraze
4. separarea exonilor de introni

44. În sinteza proteică la eucariote, intervin următoarele enzime:

1. ARN-polimeraza
2. aminoacilsintetaza
3. peptidiltransferaza
4. ligaza

45. Cromozomul bacterian:

1. se replică într-un singur sens
2. are gene fără promotor propriu
3. se replică integrat în cromozomii celulei gazdă
4. poate avea gene aflate în mai multe copii

46. Referitor la particularitățile genomului uman:

1. gene de pe cromozomi diferiți pot fi implicate în etape metabolice succesive
2. poate conține gene amplificate de sute de ori
3. conține gene de întreținere care se exprimă de-a lungul ontogenezei
4. poate conține gene inactivate numite pseudogene

47. Cromozomi submetacentrici se găsesc în perechile:

1. 5
2. 12
3. 18
4. 21

48. Sunt afecțiuni determinate de mutații autozomale:

1. Edwards și Patau
2. Down și Hunter
3. Tay-Sachs și Huntington
4. Marfan și Jacobs

49. Mastocitele:

1. prelucrează antigene pentru a le prezenta limfocitelor
2. au pe membrană imunoglobuline E
3. eliberează histamină și interleukine
4. sunt prezente în organe digestive și respiratorii

50. Cancerele pot afecta:

1. mezenchimul - sarcomul
2. măduva osoasă - mielomul
3. globulele albe - leucemia
4. epitelile - carcinomul

51. Metabolismul triptofanului la bacterii este:

1. o cale de tip anabolic
2. reglat prin inducție enzimatică
3. reglat prin represie enzimatică
4. o cale de tip catabolic

52. În stadiul II al cancerului, celulele canceroase se comportă astfel:

1. redobândesc inhibiția de contact și proprietatea de aderență
2. invadează regiunile învecinate și pătrund în vasele limfatice
3. pătrund în celelalte organe ale corpului formând metastaze
4. invadează regiunile învecinate fără a pătrunde în vasele limfatice

53. Cromozomii umani:

1. pot avea un număr de benzi cuprins între 400 și 850
2. au fost observați pentru prima dată de Flemming și Arnold
3. sunt 24 de tipuri, fiecare tip având variații specifice
4. numărul lor real a fost descoperit în anul 1955

54. ARN-ul primer:

1. este sintetizat sub acțiunea enzimei ADN-polimeraza
2. în timpul replicației este descompus și înlocuit
3. este un fragment alcătuit din câteva mii de nucleotide
4. este dispus de-a lungul catenei de ADN- matriță

55. În faza de alungire a procesului de translație are loc:

1. recunoașterea codonului prin legarea complexului ARNt-aminoacid
2. legarea factorului de eliberare la ARNm în poziția A a ribozomului
3. formarea legăturii peptidice între gruparea amino și gruparea carboxil
4. legarea aminoacizilor de un ARNr specific, sub acțiunea unei aminoacil-sintetaze

56. În cazul genelor autozomale dominante:

1. caracterul pe care îl determină nu dispăre în nicio generație
2. se transmit preferențial la un anumit sex
3. persoana afectată are cel puțin un părinte care prezintă caracterul respectiv
4. se transmit la descendenți doar atunci când părinții sunt înrudiți

57. Antioncogenele:

1. prin mutație devin variante genice inactive
2. în stare activă provoacă diferite forme de cancer
3. în mod normal inhibă diviziunea celulară
4. pot suferi mutații doar la nivelul **g**ameților

58. Provoacă malformații ale sistemului nervos central:

1. acidul valproic
2. fenitoinul
3. antagonștii acidului folic
4. thalidomida

59. Superrăsucirea pozitivă a ADN-ului la procariote:

1. are loc în sensul acelor de ceasornic
2. prezintă aproximativ 400-500 de perechi de nucleotide
3. poate fi eliminată prin acțiunea unei dezoxiribonucleaze
4. limitează procesul de transcripție a informației genetice

60. Prezintă ADN monocatenar:

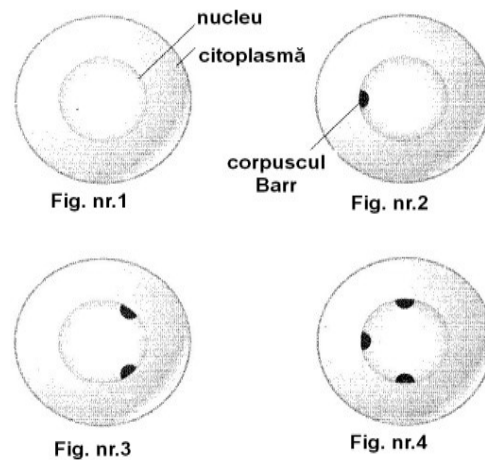
1. virusul HIV
2. reovirusurile
3. virusul hepatitei B
4. parvovirusul

III. PROBLEME

La următoarele întrebări (61-70) alegeți răspunsul corect din variantele propuse.

61. Figurile alăturate reprezintă patru celule prelevate de la patru indivizi diferiți. Alegeți răspunsul corect referitor la:

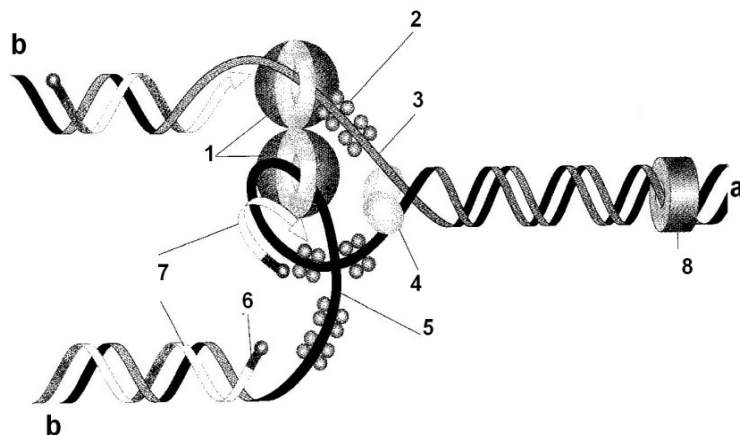
- genotipul posibil al celor patru indivizi;
- caracteristicile fenotipice posibile ale acestora;
- aspecte ale tehnicii de lucru pentru evidențierea corpusculului Barr.

	a)	b)	c)
A.	fig. nr.1 - XY sau XO	fig. nr.1 - hairy-pinna însoțit de atrofia ovarelor	se poate utiliza țesut epitelial
B.	fig. nr.2 - XX sau XXY	fig. nr.2- dispunerea țesutului adipos de tip feminin	se utilizează carmin-acetic pentru colorare
C.	fig. nr.3 - XXX sau XXXY	fig. nr.3- femeie cu tendință de virilitate	se fotografiază cele mai bune metafaze
D.	fig. nr.4 - XXXXY sau XYYY	fig. nr.4- comportament agresiv	se fac observații asupra nucleilor interfazici

62. Imaginea alăturată reprezintă replicația unei molecule de ADN. Alegeți răspunsul corect referitor la:

- identificarea unor structuri numerotate, prezente în procesul replicației;
- caracteristici ale catenelor matrițe;

	a)	b)
A.	1-ADN-polimeraza III 4- ADN-primaza	3- catenă al cărei sens în direcția a-b este 3'-5'
B.	7- fragment Okazaki 8-ADN-topoizomeraza	3- matrița care are nevoie de ADN-polimeraza I pentru a fi copiată
C.	4- ADN-helicaza 2- proteine SSB	5-catena al cărei sens în direcția a-b este 3'-5'
D.	6-ARN-primer 2-factorul sigma	5- matrița care are nevoie de ADN-ligază pentru a fi copiată

63. Molecula de ADN de mai sus conține 70 de milioane de perechi de baze. Alegeți răspunsul corect referitor la:

- a) apartenența moleculei de ADN;
b) timpul necesar transcrierii complete a acestei molecule.

	a)	b)
A.	Viroid	38,8 ore
B.	Virus	77,77 ore
C.	Procariot	38,8 ore
D.	Eucariot	324,07 ore

64. O femeie poartă o sarcină la care s-a identificat sindromul Down. Altă femeie poartă o sarcină la care s-a identificat miopatia Duchenne. Alegeți afirmațiile corecte referitoare la:

- a) modalitățile de depistare intrauterină a sindromului Down;
b) modalitățile de depistare intrauterină a distrofiei musculare Duchenne;
c) opțiunile ulterioare în aceste două cazuri, după diagnoza prenatală.

	a)	b)	c)
A.	identificarea formulei cromozomiale a fătului	numărarea heterozomilor din celulele fătului extrase prin biopsie	părinții copilului cu miopatie Duchenne pot opta pentru clonarea terapeutică
B.	realizarea hărților genetice ale autozomilor fătului	analiza biochimică a supernatantului din lichidul amniotic	părinții copilului cu sindrom Down pot opta pentru terapia genică a bolii
C.	centrifugarea lichidului amniotic și folosirea sedimentului pentru analiza cariotipului	identificarea prezenței distrofinei în culturile de celule fetale	părinții primesc diagnoza prenatală și sfaturi, apoi decid dacă va fi păstrată sarcina
D.	numărarea cromozomilor mici, acrocentrici, cu satelit din celulele fătului extrase prin biopsia corionică	analiza biochimică a mediului în care s-au cultivat celule fetale	după nașterea acestor copii, înainte de o eventuală nouă sarcină, fiecare dintre cele două cupluri ar trebui să ceară un sfat genetic

65. Presupunând că o celulă malignă apare la 4 mutații acumulate succesiv, care este procentul de celule maligne ce provin dintr-o celulă normală după cinci diviziuni, știind că doar câte una din celulele rezultate în fiecare diviziune suferă o mutație.

- A. 18,75%
B. 15,62%
C. 12,50 %
D. 9,37%

66. O moleculă de ADN bicatenar conține 2800 de nucleotide. În catena 3'-5', 30% dintre nucleotide conțin timină iar în catena complementară 10% conțin timină. Știind că 20% din nucleotidele catenei 5'-3' conțin guanină, care este raportul U/C în ARNm sintetizat de obicei în transcripție.

- A. 0,75
B. 0,66
C. 0,50
D. 0,25

67. Presupunând că genele codificatoare sunt distribuite uniform în genom, stabiliți cu aproximație câte gene codificatoare se află în cromozomul 1.

- A. 480 gene
B. 231 gene
C. 150 gene
D. 60 gene

68. Sinteza unei proteine plasmatice este determinată de un fragment de ADN bicatenar format din 900 de nucleotide. Care este numărul nucleotidelor cu timină din fragment, dacă se știe că 260 de nucleotide conțin guanină ?
- A. 130
  - B. 380
  - C. 450
  - D. 190
69. Calculați numărul total de amorse necesare pentru a realiza patru cicluri de amplificare PCR a unei molecule de ADN.
- A. 30
  - B. 36
  - C. 40
  - D. 64
70. Se consideră o colonie de *E. coli* formată din 3000 de bacterii. Știind că $\frac{1}{3}$ are câte 20 de plasmide "F"/celulă și numărul minim de gene în plasmid, iar celelalte $\frac{2}{3}$ au câte 15 astfel de plasmide cu număr maxim de gene, calculați numărul total de gene plasmidiale existente în colonia dată.
- A. 3120 gene
  - B. 31200 gene
  - C. 300000 gene
  - D. 420000 gene

Notă: Timp de lucru 3 ore.

Toate subiectele sunt obligatorii.

În total se acordă 100 de puncte:

- pentru întrebările 1-60 câte 1 punct
- pentru întrebările 61-70 câte 3 puncte
- 10 puncte din oficiu

SUCCESES!!!